

Никола Даскалов

ОГНЕСТРЕЛНИ ОРЪЖИЯ

За спорт, лов и отбрана

София, 2022

© Издателство „Изток-Запад“, 2022

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Никола Даскалов, автор, 2022

© Владимир Алексеев, Евгени Димитров, фотография, 2022

© Антон Радевски, схеми и рисунки, 2022

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2022

ISBN 978-619-01-0970-9

Никола Даскалов

ОГНЕСТРЕЛНИ ОРЪЖИЯ

За спорт, лов и отбрана

*Благодаря за помощта, която ми беше оказана от:
Асен Гешев, Дико Дочев, Иван Георгиев, Кирил Бучински, Петър Марков.*

От автора

Съдържание

Към читателя	7
1. Откриването на барута	11
2. Първите огнестрелни оръжия	20
3. Голямата епоха на кремъка	36
4. Векът на изумителните промени	60
5. От Драйзе до унитарния патрон и началото на съвременните оръжия	73
6. Бездимният барут и основни принципи на балистиката	100
7. По пътя към съвременното оръжие	112
8. Ловно и спортно оръжие	149
9. Подбор на калибър за ловна карабина	209
10. Револвери и пистолети	213
11. Какво искаме от личното оръжие	214
12. Още малко за патроните и някои други неща	256

КЪМ ЧИТАТЕЛЯ

Триадата човек–оръжие–цивилизация се формира още с възникването на вида *Homo Sapiens* – мислещото човешко същество. Този факт, който в наши дни обикновено се пропуска, води до погрешна оценка на ролята и мястото на оръжието в човешкия бит. Много рядко някой си задава въпроса как е било възможно двуногото създание с твърде ограничени физически възможности – по-бавно и по-слабо от повечето месоядни – не само да оцелее, но и да се наложи като неоспорим господар на планетата. И ако този въпрос все пак възникне, всички се задоволяват с общия и универсален отговор: „О, това е толкова ясно – Човекът може да мисли, той има Ум.“ Това е вярно, но се нуждае от едно допълнение – благодарение на този изключителен дар той измислил и създал оръжието, без което би останал в жалкото положение на маймуните, които преживяват от събирането на диви плодове, личинки и бръмбари и за да оцелеят, трябва да се крият по високите клони на дърветата.

Развитието на организирани човешки общества също е в пряка зависимост от наличието и усъвършенстването на оръжието. Неговото наличие е било задължително условие за възможността да се поддържа редът в обществото и да се защитават постиженията му от чужди посегателства. Всичко това и още много друго, свързано с въоръжението, е било добре осъзнавано. Хората са гледали на оръжието като на нещо напълно нормално и са се отнасяли към него както към всички останали аксесоари на бита. И така продължава до XX в., с неговите ужасяващи две световни войни и безчовечните изстъпления на тоталитарните режими.

Реакцията на тези мрачни събития довежда до един парадоксален резултат. Плеяда от светли умове, потресени от насилията и жестокостите, които заливат света, допускат – вероятно несъзнателно – една странна логическа грешка. Вместо да търсят вината за развихрилото се зло в безотговорното или престъпно поведение на хората, те я прехвърлят върху едно от използваните от тези хора средства – оръжието. И пропускаат, че в служба на злото са впрегнати

всички постижения на цивилизацията. Без съвременната химия не биха били възможни газовите камери, без железниците и автомобилите не биха били възможни депортиранията на милиони хора в ГУЛАГ, без самолетите войните не биха били така унищожителни за мирното население, без телекомуникациите тоталитарните системи не биха били така устойчиви и т.н.

Но всичко това по странен начин бива пропуснато и за причина на всички злини по света бива обявено оръжието. То убива. И отново странен пропуск. Някак си не се забелязва, че автомобилите също убиват, и то често в по-голямо количество. Че всички машини, електричеството, водата, парата... също убиват. Когато са в неопитни, безгрижни или престъпни ръце. Всъщност убиват ръцете – т.е. хората. И нещо повече. Често оръжието – когато се намира в подходящи ръце – е решаващо средство за спасяването на „живот, здраве, имот и чест“.

Така или иначе оръжието съществува и ще продължи да съществува като част от нашето ежедневие, независимо от искрените или спекулативни призови за неговата забрана или дори унищожаване. Все по-очевидно става, че в повечето случаи тези призови са демагогия, използвана за прикриване на стремеж към ограничаване на гражданските права или за прикриване на управленческа немощ.

Оръжието е обективен факт, който трябва да се приема спокойно и разсъдъчно, както всички други. В неговото създаване и усъвършенстване са възплътени огромно количество талант, творческа енергия и труд. И вместо свенливо да затваряме очи подобно на възпитанички на пансион за благородни девици, когато стане въпрос за възпроизводството на човешкия род, нека да се запознаем с историята на възникването и развитието на оръжието, с постигнатите резултати и тенденциите на утрешния ден, с принципите, залегнали в различните конструкции, с възможностите на отделните оръжия и правилните начини за тяхното ползване и обслужване. Застъпвайки такива възгледи, тази книга – посветена на ръчното огнестрелно оръжие – ви предлага:

- Исторически преглед на възникването и развитието на ръчното оръжие;
- Обзор на съвременните боеприпаси и практически сведения по балистика;
- Съвременно ловно и спортно гладкоцевно оръжие и боеприпаси за него;
- Съвременно ловно и спортно нарезно оръжие;
- Комбинирани ловни оръжия;
- Оръжие за самоотбрана:
  - А) Револвери
  - Б) Самозарядни пистолети;
- Грижи за оръжието.

Надяваме се, че книгата ще бъде приятно и полезно четиво за многобройните притежатели и любители на оръжието, ще им помогне да се ориентират в огромното разнообразие на конструкции и калибри и да повишат общата си оръжейна култура. А тя изисква и съзнанието, че с оръжието трябва да се отнасяме с висока отговорност, дълбоко уважение към свързаните с него законови норми и неотклонно спазване на правилата за безопасна манипулация. И никога да не забравяме:

Притежаването и носенето на оръжие не е ПРИВИЛЕГИЯ. Това е съзнателно поемане на ОТГОВОРНОСТ!